

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2014-15

Cynnwys

Rhagair.....	tud 3
Uchafbwyntia'r Flwyddyn.....	tud 4
Dangosydd Strategaeth Iaith 2014-15.....	tud 7
Strwythur Rheoli a Staffio Menter Iaith Conwy	tud 9
Crynhodeb Ariannol 14-15.....	tud 11
I Gloi.....	tud 14

Rhagair

Bu'n gyfnod heriol eto i MIconwy gyda thoriadau yn effeithio ar ein harianwyr sydd yn ei dro'n golygu llai o arian i MIconwy weithredu cynlluniau. Yn ymarferol gwelwyd torri ar nifer o'n Cytundebau Lefel Gwasanaeth. Hefyd gwelwyd cynlluniau mawr MIconwy yn dirwyn i ben (Cynllun Datblygu Gwledig) heb i raglenni dilynol fod yn eu lle eto.

Serch hynny nid oedd rhaid i MIconwy golli staff. Hefyd am y tro cyntaf gwelwyd y MIconwy'n penderfynu ariannu swydd o goffrau ei hun er mwyn cyflawni amcanion penodol. Buddsoddiad doeth a dalwyd yn ôl fel cewch ddarllen yng nghyd-estyn Meithrinfa Gymraeg Derwen Deg.

Uchafbwyntiau'r Flwyddyn

Cynllun Cronfa Datblygu Gwledig

Roedd tair prif elfen i'r cynllun yma oedd yn weithredol ar draws Siroedd y Gogledd;

Hyfforddiant Awyr Agored

Bu 110 o siaradwyr Cymraeg drwy hyfforddiant Awyr Agored gwerth £100k. Datgelwyd gan adroddiad o wnaethpwyd (2015) gan Bartneriaeth Awyr Agored fod y % o siaradwyr Cymraeg yn y diwydiant awyr agored (y Gogledd Orllewin) wedi codi o 5% i 25%.

Nant Gwytheryn

Bu 325 o ddysgwyr i Nant Gwytheryn am wythnos, gwerth £180k. Mae gennym dystiolaeth o nifer o ddysgwyr sydd nawr yn siarad Cymraeg yn ddyddiol oherwydd y cyfle i fynychu'r cyrsiau yma.

Cyfieithu Cymunedol

65k Cwmni nawr yn cynnal ei hun a 4 swydd a gyda throsiant blynyddol o dros 120k. Maent yn parhau i gynorthwyo'r sector cymunedol i ddarparu gwasanaeth dwyieithog.

Meithrinfa Gymraeg Derwen Deg

O ddewis i fuddsoddi mewn cyflogi Swyddog Mentrau Cymdeithasol Cymraeg o arian wrth gefn llwyddodd y swyddog yma i weithio efo grŵp o bobl leol i greu cwmni Meithrinfa Gymraeg Derwen Deg. Seiliwyd yr achos yma ar bryderon rhieni lleol dros ddiffyg darpariaeth o'r fath a thystiolaeth anecdotaidd oedd gan MIconwy yn ogystal ag adroddiadau Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant (ADGP). Enillwyd tendr am lease hir dymor ar adeilad Derwen Deg yng Nghyffordd Llandudno. Wedyn llwyddwyd i dargedu cronfeydd Cyfenter(75K) a Loteri'r Arfordir am (300k) er mwyn adnewyddu'r adeilad ac i gynorthwyo efo costau rhedeg cychwynnol y busnes. Mi agorodd y feithrinfa ym Medi 2015 a bydd yn cyflogi hyd at 8 a darparu gofal plant trwy'r Gymraeg i hyd at 26. Heb os un o lwyddiannau mawr MIconwy.

Conwy a'r Rhyfel Mawr

Bu MIconwy yn llwyddianus efo Cais i Gronfa Treftadaeth Loteri i gyflogi Swyddog i ddatblygu cynllun i amlygu effaith y rhyfel mawr ar Sir Conwy a'r Gymraeg. Bydd y cynllun yn cychwyn yn flwyddyn nesaf.

Bwrw Mlaen

Llwyddwyd hefyd gyda chais grant i gael arian ychwanegol er cynyddu cymhwysedd i ddatblygu 3 phwyllgor ardal newydd yn 3 mis olaf y flwyddyn. Mae'r gwaith wedi cychwyn yn ardal Rowen, Bae Colwyn ac Llanfair Talhaiarn.

Yr Orsaf

Bwriad y Cynllun i'w adnewyddu'r adeilad a lleoli rhai o gynlluniau newydd MIconwy ynddo. Mae'n cael ei yrru gan Gwmni Tref Llanrwst sydd wedi cael ei sefydlu fel menter gymdeithasol. Maent wedi cael addewid o 70k i adnewyddu'r adeilad gan Yr Ymddiriedolaeth Treftadaeth Rheilffyrdd er mwyn cychwyn y gwaith adnewyddu.

EGNI

Bwriad y cynllun yw creu adnoddau egni adnewyddol i greu adnoddau ariannol i Menter Iaith Conwy a'r gymuned. Yn ystod y flwyddyn yr ydym wedi bod yn edrych ar ddatblygu cynlluniau Hydro yn ardal Penmachno, Ysbyty Ifan a Crafnant yn ogystal â chynorthwyo Grŵp Cymunedol Partneriaeth Ogwen i ddatblygu cynllun o'r fath.

Y Farchnad Lafur Gymraeg

Bu llawer o waith yn cael ei wneud i ddatblygu model fydd yn adnabod yr anghenion am wasanaethau Cymraeg a'u cyplysu efo siaradwyr Cymraeg cymwys neu godi sgiliau iaith rhai sydd yn gymwys. Bwriad y cynllun yw gwneud y Gymraeg yn gynaliadwy yn yr hir dymor o ran creu cyflogaeth a gwasanaethau Cymraeg yn o gystal â lleihau allfudo. Mae'r syniad yn dechrau cael derbyniaeth ar ôl sawl cyflwyniad mewn nifer o Gynadleddau Cenedlaethol. Mae Mentrau Iaith Cymru yn ceisio datblygu ceisiadau Ewropeaidd i ddatblygu'r cynllun yn ogystal â pherswadio'r Llywodraeth am bwysigrwydd y cynllun arfaethedig.

Bwthyn Ogwen

I adeiladu ar ein gwaith o Gymreigio'r diwydiant awyr agored mae wedi bod yn fwriad i ddatblygu canolfan sydd yn hyfforddi siaradwyr Cymraeg yn ogystal â darparu cyrsiau awyr agored. Felly pam daeth Bwthyn Ogwen, (ger Llyn Ogwen ar y ffin rhwng Siroedd Gwynedd a Chonwy) gan Gyngor Sir Birmingham aethpwyd ati i edrych ar fyrdd o berchnogi'r adeilad. Cynhaliwyd cyfarfod adeiladol dros ben gyda Grŵp Tai Cynefin. Mynegwyd buasent yn barod cydweithio efo MIconwy i ddatblygu model busnes a pherchnogi'r adeilad. Ychydig yn ddiweddarach dangosodd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol diddordeb yn perchnogi'r adeilad. Trefnwyd cyfarfod rhwng yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, Grŵp Tai Cynefin a Menter Iaith Conwy. Cytunwyd i gydweithio i ddatblygu model busnes . Penderfynwyd nad oedd gwerth i Grŵp Cynefin fynd pen ben efo'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn yr ocsiwn cyhoeddus. Llwyddodd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol i ennill yr arwerthiant. Penderfynwyd yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol i roi tendr rhedeg y Ganolfan allan yn gyhoeddus. Mi ffurfiodd MIconwy Partneriaeth efo Canolfan Awyr Agored Nant Bwlch yr Haearn i redeg canolfan Bwthyn Ogwen.

Yn anffodus ni enillodd y bartneriaeth yma'r tendr a rhoddwyd i gwmni Outward Bound. Serch hyn roedd yr Ymddiriedolaeth eisiau i Menter Iaith Conwy gydweithio efo'r Cwmni i ehangu'r defnydd o'r Gymraeg a chyflogaeth leol.

Gwaith Maes o ddydd i ddydd

Mae ein Swyddogion Maes yn brysur yn gweithredu ein targedau i Lywodraeth Cymru. Mae llawer iawn o'i gwaith yn cael ei weithredu trwy ein Pwyllgorau Ardal (Llanrwst, Penmachno, Cerrigydrudion, Capel Garmon, Glan Conwy, Penmaenmawr a Llanfairfechan ac Abergele).

Rydym hefyd yn cynnal clwb Syrffio Wythnosol a Chlwb Eirafyrddio. Erbyn hyn mae hyd at 40 yn mynychu yn wythnosol.

Dros y tudalennau nesaf mae yna gofnod manwl o'r gwaith MIconwy a sut mae'n clymu mewn a chynorthwyo i gyflawni strategaeth iaith y Llywodraeth. Mae modd cael adroddiad llawn a manwl 30 tudalen sydd yn gofnod o pob gweithgaredd.

Cyflawniad targedau Dangosydd Strategaeth Iaith 2014-15

Dangosydd Teuluoedd	Targed	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Cyfanswm cyflawniad
Nifer o sgysiau 1:1 a geir gyda rhieni		150.00	45.00	90.00	180.00	465.00
Nifer o weithgareddau a drefnir i rieni		17.00	5.00	9.00	2.00	33.00
Nifer o blant sy'n mynychu gweithgareddau i'r teulu		7.00	-		12.00	19.00
Nifer o rieni sy'n mynychu gweithgareddau i'r teulu		165.00	26.00	24.00	6.00	221.00

Dangosydd Plant a Pobl Ifanc						
Nifer o weithgareddau a drefnir i blant a pobl ifanc		53.00	38.00	36.00	25.00	152.00
Nifer o blant a pobl ifanc yn mynychu gweithgareddau		348.00	2,933.00	247.00	539.00	4,067.00

Dangosydd Cymunedol						
Nifer o weithgareddau cymunedol a drefnir		17.00	23.00	45.00	61.00	146.00
Nifer o oedolion / rhieni yn mynychu gweithgareddau cymunedol		236.00	539.00	561.00	318.00	1,654.00
Nifer o blant a phobl ifanc yn mynychu gweithgareddau cymunedol		90.00	163.00	224.00	218.00	695.00

Crynhodeb Ariannol 15-16

MICONWY 15 -16	
Incwm	Cyfanswm
Bencythiadau	£13,766.75
Swyddfa	£1,098.38
Rhent	£8,416.63
Teithio	£0.00
COPA	£30,090.00
Llywodraeth / MIC	£113,570.50
EgNI	£20,075.00
Mentrau Cymdeithasol - CAE	£8,291.70
CTL	£0.00
Urdd	£3,000.00
Gweithgareddau Awyr Agored	£2,505.00
Gweithgareddau Ysgolion	£2,051.76
Trosglwyddiad	£0.00
Amrywiol	£740.20
Gwaith MIC	£6,849.70
Cyfanswm = A	£210,455.62

Gwariant	Cyfanswm
Bencythiadau	£18,153.74
Swyddfa	£13,513.71
Rhent	£12,000.00
Teithio Llywodraeth	£3,460.30
COPA	£32,811.88
Llywodraeth / MIC	£109,787.63
EgNI	£18,452.91
Mentrau Cymdeithasol - CAE	£13,972.40
CTL	£14,878.43
Gweithgareddau Awyr Agored	£600.00
Gweithgareddau Ysgolion	£312.47
Trosglwyddiad	£0.00
Amrywiol	£2,301.29
Marchnata	£230.00
Costau Banc	£141.41
Offer	£187.37
Cyfanswm = B	£240,803.54

Balans Cychwynol - A	£58,455.50
Incwm 15 - 16 - A	£210,455.62
Gwariant 15 - 16 - B	£240,803.54
Gwahaniaeth A-B	£28,107.58
Balans Gorffenedig	£28,107.58

Roedd nifer o daliadau hwyr a chynar felly ceir dadansoddiad o'r ffigyrau isod sydd yn rhoi gwir syniad o sefyllfa dros y flwyddyn.

	Incwm	Gwariant	Colled / Elw	
Dyma mae o'n edrych fel	£210,455.62	£240,803.54	-£30,347.9 2	
OND				
Gwariant CTL 15 - 16	£14,878.43			
Rhent a heoli CTL 15 - 16	£3,000			
Benthyciad Cyfieithu	£5,000			
Bedwyr	£4,275			
Urdd (taliad hwyr wedi dod ebrill 16)	£1,000.00			
	£238,609.05	£240,803.54	-£2,194.49	

Ceir copi o'n cyfrifon awdurdodedig ar gais.

I gloi

Mae amodau ariannol yn gynyddol anodd i Menter Iaith Conwy. Er hyn rydym wedi llwyddo i gynnal ei weithlu a sbarduno cynlluniau arloesol newydd.

Heb os mae gweld cynllun y Feithrinfa yn dwy'n ffrwyth yn un o uchel bwyntiau gwaith MIConwy. Ceir tystiolaeth o newid arferion iaith ymhlith plant sydd yn mynychu. Mae'n dda gweld y cynllun yn dilyn y cynllun busnes gwreiddiol a bod y Fenter Gymdeithasol Newydd ar ei ffordd i fod yn hunan cynhaliol.

Mae rhaid hefyd canmol ein staff sydd yn ymroddgar a gweithwyr caled efo gweledigaeth bendant. Credwn fod hyn yn cael ei adlewyrchu yn ganlyniadau'r Fenter er gwaethaf cynni ariannol.

Bydd gofyn i ni edrych ar ffyrdd arloesol o godi ac arbed arian er mwyn sicrhau fod modd i ni barhau a chynyddu ein gwaith.

Meirion LI Davies
(Cyfarwyddwr Datblygu)